باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی: ..... آزمون فلسفه دوازدهم (نوبت اوّل) ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

دبیرستان شاهد سردار شهید حسین املاکی زمان: ۷۰ دقیقه دبیر: محمود شکری

الف) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخّص کنید. ۲

۱ـ امکان ذاتی، به معنای تفاوت زمان موجودات در پیوستن به وجود است. ص ( ) غ ( )

۲ـ معلول در ماهیّتش نیازمند علّت است؛ یعنی ماهیّت و ذات خودش را از علّت می‌گیرد. ص ( ) غ ( )

۳ـ در رابطهٔ با علّیّت نمی‌توان گفت: انسان از ابتدای وجودش بر کرهٔ خاکی به دنبال درک فلسفی اصل علّیّت بوده است. ص ( ) غ ( )

۴ـ با توجّه به نظرات دیوید هیوم، اصل علّیّت از توالی پدیده‌ها ساخته می‌شود و مفهومی حسّی است. ص ( ) غ ( )

۵ـ دکارت علّیّت را جزء مفاهیم اوّلی و فطری می‌داند، امّا ابن‌سینا آن را از بدیهیّات عقلی نمی‌داند. ص ( ) غ ( )

۶ـ معنای دوم کلمه اتفاق بنای انکار کننده اصل سنخیت است. ص ( ) غ ( )

۷ـ بسیاری از فلاسفه به رابطه حتمیّت میان علت و معلول معتقد نیستند. ص ( ) غ ( )

۸ـ اتفاق در معنای دوم در نظر همه فیلسوفان اروپایی ناممکن است. ص ( ) غ ( )

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. ۲

۹ـ فردی که بعد از نوشیدن آب، انتظار رفع تشنگی ندارد و فردی که با انجام پی در پی یک عمل، انتظار نتایج متفاوت دارد به ترتیب در درک کدام‌یک اصل ..... و اصل ..... احتمالاً دچار مشکل هستند.

۱۰ـ در بررسی خدایان یونانی «آرتمیس و زئوس» به ترتیب ..... و ..... شمرده می‌شدند.

۱۱ـ از نظر «کانت» ملاک مسئولیّت‌پذیری و رعایت اخلاق، ..... است.

۱۲ـ ارسطو بعد از افلاطون نخستین بار ویژگیِ ..... خداوند را برجسته کرد.

۱۳ـ «آشفته نبودن ارتباط موجودات» و «رابطه‌های با قاعده در میان موجودات جهان به مثابهٔ قانون‌های علمی» به ترتیب نتیجهٔ اصول و مبانیِ ..... و ..... هستند.

ج) سؤالات چهار گزینه‌ای: ٦ نمره

@	۱	۲	۳	٤	@	۱	۲	۳	٤	@	۱	۲	۳	٤	@	۱	۲	۳	٤
۱٤					۱۷					۲۰					۲۳				
۱۵					۱۸					۲۱					۲٤				
۱٦					۱۹					۲۲					۲۵				

۱٤ـ با توجّه به اصل «ضرورت علّی و معلولی»، «اصل سنخیّت» و «اصل علّیّت» به ترتیب، کدام نتیجه استخراج می‌شود؟

۱) نظام معیّن هستی ـ تخلّف‌ناپذیری و حتمیّت نظام هستی ـ ارتباط و پیوستگی موجودات جهان

۲) ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ـ تخلّف‌ناپذیری و حتمیّت نظام هستی ـ نظام معیّن هستی.

۳) تخلّف‌ناپذیری و حتمیّت نظام هستی ـ ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ـ نظام معیّن هستی.

۴) تخلّف‌ناپذیری و حتمیّت نظام هستی ـ نظام معیّن هستی ـ ارتباط و پیوستگی موجودات جهان.

www.kanoon.ir

۱۵ـ در رابطهٔ .....، دوطرف رابطه ..... ایجاد می‌شوند که تحقیق در آن ..... نخستین مسئله‌ای باشد که فکر بشر را به خود مشغول ساخته و اگر علّیّت نبود، ..... .

۱) بدنه و ستون‌های یک پل ـ قبل از وجود رابطه ـ نمی‌تواند ـ علم و دانش و شکّاکیّت و سوفسطایی‌گری نفی می‌شد.

۲) جوشش آب با حرارت ـ بعد از وجود رابطه ـ نمی‌تواند ـ هیچ چیز شرط وجود چیز دیگر نبود.

۳) وزش باد و تکان خوردن برگ ـ در خود رابطه ـ می‌تواند ـ هیچ ضابطه و قانونی در کار نبود و علمی ایجاد نمی‌شد.

۴) کارگر و کارفرما ـ بعد از وجود رابطه ـ می‌تواند ـ ترتیب وجودی بین حوادث و امور عالم برقرار نبود.

۱۶ـ کدام‌یک از موارد زیر، از کارکردهای فلسفه به وسیلهٔ تبیین اصل علّیّت و فروع آن نمی‌باشد؟

۱) به اثبات رساندن رشتهٔ اتّصالی میان همهٔ پدیده‌های جهان.

۲) ثابت کردن اینکه تجربه و آزمایش به تنهایی می‌تواند به یک قانون کلّی منتهی شود.

۳) تحکیم پایه‌های آزمایش و تجربه به مثابهٔ روش تحقیق علوم تجربی.

۴) فراهم آوردن مقدّمات لازم برای شناخت یقینی قوانین و روابط حاکم بر پدیده‌های جهان.

۱۷ـ پیرامون اهمّیّت علّیّت و فروع آن در فلسفهٔ اسلامی و جایگاه آن در تحقیقات علمی کدام گزینه نادرست است؟

۱) روش تحقیق در علوم تجربی، آزمایش و تجربه است که به وسیلهٔ علّیّت و فروع آن، شالوده‌ها و مبانی‌اش در فلسفه تحکیم می‌شود.

۲) اصول کلّی و جهان‌شمول علّیّت و فروع آن اصول عقلانی بوده که با تأمّلات عقلانی به دست می‌آیند و از طریق تجربه، دست‌یافتنی نیست.

۳) با اتّکا به این اصول، فلسفهٔ اسلامی، جهان را مجموعه‌ای به هم‌پیوسته نشان می‌دهد و تجربه و آزمایش را پایهٔ شناخت یقینی قرار می‌دهد.

۴) اگر اصول عقلانی مثل علّیّت نبود، بنای باشکوه علم بر امواجی لرزان قرار می‌گرفت و شناخت علمی همواره بی‌اعتبار بود.

۱۸ـ این واقعیت که گاهی حوادث رخ می‌دهند که ما نتوانسته‌ایم آنها را پیش بینی کنیم بیانگر چیست؟

۱) از علت تامه اینگونه حوادث بی خبریم.
۲) نمی توانیم علت نهایی پدیده ها را درک کنیم.

۳) رابطه علت و معلول تنها انتزاع ذهن از تجربه است.

۴) اتفاق در یکی از معانی مورد نظر فلاسفه حضور داشته است.

۱۹ـ کدام گزینه نمی‌تواند جمله زیر را به درستی تکمیل کند؟

(بر فرض اینکه با وجود مجموعه عوامل لازم برای وجود یک شی آن شی موجود نباشد، آن گاه قطعاً .....)

۱) به تمام لوازم و مصادیق علت تامه اصلی آگاه نیستیم.

۲) نتیجه علت تامه را مساوی با علت ناقصه پنداشته ایم.

۳) اصل وجوب بخشی علت به معلول نقض شده است.
۴) اتفاق در معنای اول خود رخ داده است.

۲۰ـ از کدام یک از گزینه های زیر می‌توان به عنوان یکی از نتایج سنخیت میان علت و معلول نام برد؟

۱) نظریه داروین مبنی بر منشا انوع و فرگشت انسان از حیوان در پی انکار این اصل است.

۲) امکان پژوهش های تجربی وجود دارد چرا که امکان تطابق شناخت های حسی با واقعیت است.

۳) اتفاق افتادن حوادث بدون هدف از پیش تعیین شده امری محال است.

۴) این امکان وجود دارد که به جای عالم کنونی عالم دیگری موجود شود.

www-kanoon-ir

۲۱ـ بیت موجود در کدام گزینه با اصل فلسفی یا معنای اتفاق ذکر شده در مقابل آن همخوانی دارد؟

۱) آرام نیست در همه عالم به اتفاق ور هست در مجاورت یار محرم است (اتفاق در معنای اول)

۲) عارف از ورزش اسباب بدان کامل شد که همان بی سببی شد سبب بی سببان (اصل علیت)

۳) ضرورت است بلا دیدن و جفا بردن داستان که ندارد به حسن همتایی (اصل وجوب علی و معلولی)

۴) حسنت به اتفاق ملاحت جهان گرفت آری به اتفاق جهان میتوان گرفت (اتفاق در معنای دوم)

۲۲ـ کدام گزینه دربارهٔ ارسطو نادرست است؟

۱) ارسطو از قدرت استدلال و منطق قوی برخوردار بود.

۲) ارسطو تلاش کرد برهان‌هایی بر وجود مبدأ نخستین جهان ارائه کند.

۳) استدلال واقعی بر وجود خدا، نخستین‌بار در آثار اوّلیّهٔ ارسطو یافت می‌شود.

۴) ارسطو خدا را دارای حیات، تغییرپذیر و دارای عالی‌ترین اندیشه می‌داند.

۲۳ـ کدام‌یک مطابق نظر دکارت دربارهٔ خداوند است؟

۱) از تصوّر علیم و قدیر بودن خدا پی به وجود نامتناهی خدا می‌بریم.

۲) هیچ تصوّری از موجود نامتناهی در ما نیست و از تصوّر متناهی خود به وجود خدا می‌رسیم.

۳) تصوّر از وجود نامتناهی خداوند، از خودم است و از هر موجود متناهی دیگر نیست.

۴) درک و تصوّر نامتناهی بودن خداوند، از طریق وجود نامتناهی در ما قرار داده شده است.

۲٤ـ کدام گزینه نمی‌تواند در مورد کانت و آرای او درست باشد؟

۱) او به دلیل تجربه‌گرایی، به اثبات خدا از طریق مخلوقات و علّیّت بی‌اعتنا بود.

۲) وجود جهان ماورای طبیعت را بدون خدا ممکن نمی‌داند.

۳) او نه وجود خدا را، بلکه ضرورت وجود خدا را اثبات کرد. ۴) اراده و مسئولیّت‌پذیری را تکیه‌گاه اصول اخلاقی می‌دانست.

۲۵ـ چرا افلاطون ابداع‌کنندهٔ خداشناسی فلسفی است؟

۱) نخستین فیلسوفی بود که از خدا حرف می‌زد. ۲) در فلسفه از خدا حرف زده است.

۳) نخستین کسی بود که دقّتی فلسفی و استدلالی در بحث خدا به کار گرفت. ۴) برای اوّلین بار برای وجود خدا دلیل آورد.

د) به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. ۱۰ نمره

۲۶ـ حمل ذاتی اوّلی و حمل شایع صناعی را با ذکر مثال توضیح دهید. ۱ .....

.....

.....

.....

.....

۲۷ـ چرا معرفت شناسی بخشی از مباحث دانش فلسفه است؟ ۵/. .....

۲۸ـ چرا حمل «هستی» بر «چیستی» نیازمند دلیل است؟ ۵/. .....

www.kanoon.ir

۲۹ـ عبارات زیر با قبول کدام معنی اتفاق یا ردّ اصل، مربوط است؟ ۲

ـ بی اعتباری علوم و عدم تبیین نظر موجود در جهان: .....

ـ اقدام نکردن برای برآوردن حاجات روزمره: .....

ـ عدم توانایی در پیش بینی زمان وقوع زلزله: .....

ـ ممکن است بدون وجود ابر و مانند آن باران ببارد: .....

۳۰ـ توجه به کدام موضوع قدم دوم در تحقیقات فلسفه اولی است؟ ۵/. .....

۳۱ـ زمانی که می‌گوییم: «رابطه یک موضوع و محمول رابطه امتناعی است»، منظورمان چیست؟ ۵/. .....

.....

۳۲ـ انکار اصل علیّت در دیدگاه هیوم، در اصل از کدام دیدگاه ناشی می‌شود؟ ۵/. .....

۳۳ـ اختلاف اصلی پیروان دکارت با گروه دیگر فیلسوفان اروپایی هم عصر او در چه مطلبی بود؟ ۵/. .....

.....

۳۴ـ مشکل اساسی دیدگاه تجربه‌گرایی در باره رابطه علّت و معلول چیست؟ ۵/. .....

.....

۳۵ـ از نظر هیوم، از تکرار مشاهدهٔ خورشید و روشن شدن زمین چه مفهومی ناشی می‌شود؟ ۷۵/. .....

.....

۳۶ـ اگر ممکن الوجود بالذاتی بدون دخالت عوامل دیگری به مرحله وجود برسد چه نتیجه ای حاصل خواهد شد؟ ۵/. .....

.....

۳۷ـ پاسخ ابن‌سینا به هیوم در خصوص انکار اصل علّیّت را بنویسید. ۷۵/. .....

.....

۳۸ـ ارسطو در کتاب «مابعدالطبیعهٔ» خود در خصوص اصل سنخیّت چه نظری دارد؟ ۵/. .....

.....

۳۹ـ کدام فیلسوف وجود خداوند را تنها راه ارزشمند شدن زندگی می‌دانست و این عقیده از کجا ناشی می‌شد؟ ۵/. .....

.....

۴۰ـ نقد وارده به برهان نظم از دید هیوم کدام است؟ ۵/. .....

.....

«موفّق باشید»